

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/62/2019
Identifikačné číslo spisu:	8808208267
Dátum vydania rozhodnutia:	17.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8808208267.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ K. Č., bytom v G., D. P., 2/ S. Č., zastúpeného Domovom sociálnych služieb Medzilaborce n.o., Cintorínska 87, Medzilaborce, právne zastúpeného JUDr. Michalom Jakubekom, advokátom so sídlom vo Vranove nad Topľou, M. R. Štefánika 873, a 3/ A. D., bytom v A. I., O. Z. XXXX, Č. X., proti žalovanému Ľ. T., bytom vo K. E. J., F. XX/XX, zastúpenému JUDr. Ľuboslavom Zolňákom, advokátom so sídlom v Sobrance, Michalovská 89, o finančné plnenie, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5 C 172/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 27. marca 2018 sp. zn. 4 Co 31/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovia 1/ až 3/ nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. marca 2018 sp. zn. 4 Co 31/2017 na základe odvolania žalovaného potvrdil rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 29. novembra 2016 č. k. 5 C 172/2008-326 v časti, ktorou uložil žalovanému povinnosť zložiť do úschovy súdu prvej inštancie finančné plnenie vo výške 18.886,68 € s príslušenstvom a vo výroku o trovách konania. Toto plnenie zodpovedalo škode, ktorú žalovaný spôsobil predajom nehnuteľností, ktoré boli predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva uzavretej s nebohým K. Č. dňa 11. februára 2002. Žalobcom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Odvolací súd v ďalšom poukázal na to, že súd prvej inštancie sa síce v napadnutom rozhodnutí dôsledne nezaoberal náležitosti odôvodnenia rozhodnutia, avšak s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 379/2017 a § 390 CSP uvedená odvolacia námietka nemohla byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia pre porušenie procesných práv strán z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Ďalšie námietky a odvolacie dôvody, ktoré uvádzal žalovaný, najmä skutkové zistenia, nevyhodnotenie dôkazov považoval za nedôvodné, časťou z nich sa nemohol zaoberať, pretože boli uplatnené až po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a zároveň zrušil i rozsudok prvoinštančného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Namietal (i) spôsob vykonania dôkazov a ustálenia skutkového stavu, (ii) že mu na pojednávaní na okresnom súde nebolo umožnené využiť prostriedky procesného útoku a obrany, a neboli nedodržané procesné podmienky konania.

3. Žalobca 1/ sa k dovolaniu žalovaného nevyjadril. Na vyjadrenie žalobcu 2/ nebolo možné prihliaďať (§ 436 ods. 3 in fine CSP). Žalobkyňa 3/ vo vyjadrení uviedla, že doposiaľ neboli zložené predmetné financie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

5. V danom prípade žalovaný vyvodil prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

6. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP je, že a/ k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom, ktorý b/ znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva c/ v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

8. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho

odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo10/2014, 3 Cdo 146/2013). Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

9. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ žiadny právne relevantný dôvod, ktorý by spôsobil príпустnosť a dôvodnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP neuviedol (pozri bod 2).

10. Pokiaľ dovolateľ vytýkal nesprávne zistený skutkový stav veci, resp. nesúhlasil so skutkovými zisteniami, ich hodnotením a nevykonaním všetkých navrhnutých dôkazov, dovolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy (OSP) nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim príпустnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (napr. R 42/1993, 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 104/2010, 7 Cdo 248/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila. Naviac z obsahu spisu je zjavné, že v odvolaní žiadnu právne významnú výhradu v tomto smere nevzniesol, hoci tak urobiť mohol a podľa zásady „každý je povinný si strážiť svoje práva“ aj urobiť mal. Skutočnosť, že strana označí jeden z odvolacích dôvodov bez bližšieho vymedzenia prípadného porušenia zákona, nemožno považovať za relevantnú námietku.

11. Najvyšší súd uvádza, že súdy nižších stupňov neboli povinné vykonať všetky navrhnuté dôkazy, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrila výlučne súdu, a nie stranám (§ 185 ods. 1 CSP). Ak súd niektorý dôkaz nevykonával, mohlo to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999), čo nie je dôvodom zakladajúcim príпустnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

12. Žalovaný v ďalšej časti svojho dovolania namietal spôsob oboznámenia listín súdom prvej inštancie, resp. skutočnosť, že mu nebolo umožnené využiť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Po preštudovaní spisu, najmä zápisnice z predmetného pojednávania na okresnom súde 15. novembra 2016 dovolací súd uvádza, že dovolacie námietky žalovaného v tomto smere nemožno považovať za dôvodné. Podľa ustanovenia § 204 CSP je možné vykonať listinné dôkazy aj tým, že súd oboznámi na pojednávaní ich obsah. Postup súdu v súlade so zákonom nemohol spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces. Z obsahu zápisnice naviac vyplýva, že dovolateľ mal možnosť sa k tejto časti dokazovania vyjadriť. Pokiaľ ide o použitie prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku, z predmetnej zápisnice o pojednávaní vyplýva, že strany sporu vrátane žalovaného boli niekoľkokrát zo strany súdu vyzvané na využitie týchto procesných inštrumentov, ale svoju možnosť, tak ako konštatoval aj súd prvej inštancie, nevyužili. Skutočnosť, že žalovaný sa usiloval o oddialenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, aby si mohol určiť zástupcu na prednesenej tzv. záverečnej reči, okresný súd aj vzhľadom na predchádzajúcu nečinnosť žalovaného v tomto ohľade správne nepovažoval za adekvátny návrh, resp. prednesenie prostriedkov procesného útoku a obrany. Išlo skôr o účelové konanie žalovaného s cieľom (iba) oddialiť rozhodovanie súdu. Pretože aj pre oblasť procesného práva platí všeobecná právna zásada „male enim iure nostro uti non debemus“ („nemáme však zneužívať svoje právo“ - Gai. Institutiones 1, 53), javí sa označený prístup žalovaného ako odporujúci tejto zásade. Za tejto situácie prelomenie stavu právnej istoty, nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním príпустnosti dovolania neprichádzalo do úvahy.

13. Z uvedeného vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto najvyšší súd dovolanie žalovaného podľa

ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní v zásade neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). Žalobca 2/ (prostredníctvom svojho právneho zástupcu) si síce uplatnil náhradu trov dovolacieho konania, avšak písomné vyjadrenie k dovolaniu žalovaného doručil súdu až po uplynutí stanovenej lehoty 10 dní odo dňa jeho doručenia. Preto na toto vyjadrenie nebolo možné prihliadať (§ 436 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.